

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETO XII., ST. 64 — CENA 10 DIN KRANJ, 17. avgusta 1959

CESAR HAILE SELASIE MED NAMI

Prisrčen sprejem visokega gosta v Pulju

Cesarja so pozdravili naši najvišji državniki — Ulice Pulja je napolnila nepregledna množica ljudi z zastavami in cvetjem — Prvi obisk pri predsedniku Titu — Počitek v villi Brionka

Visoki gost, etiopski cesar Haile Selasie I., je na povabilo predsednika Tita prispel z letalom iz Stuttgarta v Pulj. To je že drugi obisk cesarja Haile Selasia v Jugoslaviji in njegovo četrti srečanje s predsednikom Titom. Predstavnika svobodoljubnega afriškega naroda so prebivalci Pulja in okolice navse veličastno pozdravili. Sprejemu so prisostvovali tudi naši najvišji državniki. Visoki gost je s predsednikom Titom na Brionih, kjer je cesarju dodeljena vila Brionka za bivališče. Cesar Haile Selasie je bil že v soboto popoldne na obisku pri predsedniku republike na Brionih.

Letalo v gosti je prispelo na puljsko letališče v soboto popoldne nekaj minut po enajsti uri. Skupno s cesarjem je prispela tudi princesa Aida Desta, viceguverner pokrajine Soa Ras Mesfina Seleija,

dvorni ministar Tafara Vork, načelnik posebnega štaba generalmajor Monuget Bulija, cesarjev pribočnik — polkovnik Debeba Hailemariam in cesarjev osebni tajnik Ata Hetema Ifrija.

Z naše strani pa so za predsednikom Titom in njegovo soprogo Jovanko pozdravili visoke goste tudi predsednik Zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić, podpredsednika Izvršnega sveta FLRJ Edvard Kardelj in Aleksander Ranković s soprogo, predsednik Sabora LR Hrvatske dr. Vladimir Bakarić, predsednik Ljudske skupščine Slovenije Miha Marinko, predsednik Ljudske skupščine Črne gore Blažo Jovanović, državni sekretar za narodno obrambo Ivan Gošnjak, državni sekretar za za-

nanje zadeve Koča Popović in državni sekretar za notranje zadeve Svetislav Stefanović.

Ko so gostje krenili skozi okrašeni Pulj proti pristanišču Istra, da bi se vkrcali na »Podgorke« in odpluli na Briona, jih je množica navdušeno pozdravljala in vzkljala prijateljstvu etiopskega in jugoslovanskih narodov.

Visoki etiopski gost bo ostal predvidoma v naši deželi 10 dni. V tem času bo obiskal tudi Gorenjsko. Takrat bomo imeli v čast, da bomo lahko tudi mi osebno izrazili svoje simpatije predstavniku daljane miroljubne Etiopije.

Počastili bodo 40-letnico KPJ in SKOJ

Proslava v Završnici

V okviru proslav 40-letnice KPJ in SKOJ bo 26. in 27. septembra v Završnici pri Zirovnici, na kraju, kjer se je leta 1922 pri ilegalnem prehodu čez mejo smrtno ponesečil tedanji sekretar CK SKOJ tov. Dragoljub Milovanović, ena osrednjih proslav iz zgodovine SKOJ v Sloveniji. To bo predvsem zlet mladih planincev Jugoslavije, ki bodo taborili v Završnici 26. in 27. septembra, udeležila pa se je bo tudi druga mladina iz vseh predelov Slovenije.

Ze prvi dan zleta, v soboto popoldne bo odkritje spominke plošče sekretarju CK SKOJ Dragoljubu Milovanoviću. Ob tej priložnosti bo govoril nekdanji Milovanovićev sodelavec, član CK ZKS tov. France Klopčič. Ploščo bosta pravezela v varstvo ObLO Jesenice in Planinsko društvo Javornik. Todej bo tudi premenovana markirana pot na Stol (2228 m) v Milovanovićevo pot. Na seji republiškega odbora za proslavo SKOJ pa je bi-

lo predlagano, naj bi mladinska sekcija PZS predlegala Planinski zvezi Slovenije izpeljavo mladinske Milovanovićeve transverzale, ki bi povezovala vse pomembnejše kraje in mladinske postojanke v Sloveniji, znane po pomembnejših dogodkih iz NOB.

Mladinska manifestacija na Podstenicah

22., 23. in 24. avgusta bo na Podstenicah na Dolenjskem shod slovenske mladine in tabornikov. — Shod bo na kraju, kjer je bil dne 17. maja 1943 ustanovljen glavni iniciativni odbor Zveze slovenske mladine. Taborniki bodo prišli na Podstenice že 22. avgusta in bodo ostali tam do 24. avgusta v taborniškem taborišču. Glavna manifestacija bo v nedeljo, 23. avgusta. Udeležila se jo bo tudi druga mladina iz Slovenije.

Mladim planincem bodo ob tabornih ognjih pripovedovali stari borci o znamenitih dogodkih med NOB v teh krajih, nato pa bo v nedeljo glavna proslava, na kateri bo govoril predsednik CK LM Jugoslavije Minka Tripalo. Posebne štafete bodo nato odnesle spominke vence na grob Milovanovića ter v Moste, Drago in Begunje na grobove talcev.

Zbor tabornikov v Zagrebu

Kakih 1500 pripadnikov Zveze tabornikov bo imelo od 29. avgusta do 1. septembra v Zagrebu pod pokroviteljstvom predsednika republike Tita svoje zaključno zborovanje, posvečeno V. državni konferenci KPJ. Glavni del zborovanja se bo začel 30. avgusta z velikim mitingom, na katerem bo razen gostov sodelovalo tudi blizu 50.000 tabornikov in mladine iz Zagreba in vse Hrvatske. Zvečer istega dne bo Zveza tabornikov pridelila svečano akademijo v počastitev 40-letnice KPJ.

Parma vedno bliže vrhu

Bled, 16. avgusta
Na mladinskem državnem prvenstvu v šahu na Bledu so odigrali večeraj po petkovem prostem dnevu peto kolo. Tabela po odigranem kolu je takala: Nemet in Kozarčanin 4; Ilijevski 3,5; Parma in Jovič po 3 (1); Milošević, Kovačević in Velimirovič po 3; Vučenović 2,5 (1); Janžek 2; Radonjič in Lozić po 1,5; Pinculović 1 (2); Paš 0 (1).

Parma je bliže vrhu. Zaradi turnirja v Švici je imel nekaj odgodenih partij. Janžek pa letos ni tako začel, kakor smo pričakovali. Toda do konca turnirja je še kopica kol!

BRIGADIRJI NA SUHI POLAGAJO CEVI ZA VODOVODNO OMRZJE

700 vzorcev vin na mednarodnem vinskem sejmu v Ljubljani

Vsako leto v začetku septembra je v Ljubljani mednarodni vinski sejem. Na lanskem sejmu je bilo razstavljenih 618 najboljših vinskih vzorcev iz 17 držav vseh kontinentov. Vsakoletna mednarodna komisija za ocenjevanje vin, ki jo sestavljajo strokovnjaki iz Velike Britanije, ZSSR, Nemčije, Avstrije, Madžarske, Romunije, Italije in Jugoslavije ocenjuje in nagraduje v sklopu ljubljanskih mednarodnih sejmov najboljša vinske vzorce. Doslej je bilo skupno podeljenih že 1707 diplom ter 355 zlatih, 1045 srebrnih ter 327 bronastih kolajn.

Kot najmočnejši center mednarodne vinske trgovine v Jugoslaviji postaja Ljubljana tudi center tradicionalnih vsakoletnih medna-

rodnih vinskih sejmov. Tako bo letos v Ljubljani, od 28. avgusta do 6. septembra, že peti povojni, torej jubilejni mednarodni sejem vin. V zvezi s tem je predviden obsežen in zanimiv program.

Razen tradicionalnega ocenjevanja in nagradjevanja najboljših vinskih vzorcev in žganih alkoholnih pijač po mednarodni komisiji bodo najboljša vina posameznih sort po določenih pogojih prejela letos še naslov »Sampion 59« ter poseben časten trak s tem napisom k zlati kolajni.

Za sejem so razstavljave iz posameznih držav poslali še skoraj 400 vzorcev vin, v kratkem pa pričakujejo še 300 vzorcev.

naš razgovor

Predsednik OZZ Tone Hafner o kooperacijski proizvodnji

Glavna naloga kmetijskih zadrug: organizirati blagovno proizvodnjo

Zetev in mlačeve sta v glavni naša, in že so znani rezultati pogodbenega pridelovanja intenzivnih italijanskih pšenice. Razen uspehov so se pokazale tudi nekatere pomanjkljivosti, ki jih bo v prihodnjem letu treba odpraviti. S tem v zvezi smo pred jesensko setevjo postavili predsedniku OZZ Kranj, tovarišu Tonetu Hafnerju, nekaj vprašanj:

»Tovariš predsednik, v čem je glavni uspeh dosedanje kooperacijske proizvodnje?«

»Uspeh dosedanje kooperacijske proizvodnje je predvsem v tem, da se je neposredno v proizvodnji pokazalo, da je mogoče le s sodelovanjem zadruga in kmeta doseči večjo proizvodnjo, ker je le zadruga sposobna vlagati večja investicijska sredstva in uporabiti v procesu proizvodnje najsoodnejše agrotehnične ukrepe. — Proizvodnja mesa v obliki pitanih telet in mesnatih prašičev se je n. pr. zaradi organizirane reje povečala za 30 odstotkov. Hektarski donosi intenzivnih pšenice (Sanpastore, Ella, Hellkorn) so pri proizvajalcih, ki so uporabljali optimalno agrotehniko, od 30 do 40 stotov, medtem ko je povprečni donos domačih sort pšenice izven pogodbene proizvodnje letos 16 stotov.«

»In pomanjkljivosti?«

»Glavna napaka dosedanje kooperacijske proizvodnje je bila v tem, da sta zanjo kmet, kakor tudi zadruga pokazala premalo resnosti. Precejšnje število pogodb je bilo sklenjenih le formalno, obe stranki se namreč pozneje določil pogodbenista držali. Zaradi močne razdrobljenosti njivskih površin in oddaljenosti pogodbenih parcel tudi še ni bil dosežen eden glavnih ciljev organizirane proizvodnje, to je znižanje proizvodnih stroškov. Tudi proizvodnja krme v letu 1959 ni bila organizirana na podlagi potreb tržne proizvodnje v žilvinoreji, s čimer je bilo zgrešeno bistvo pogodbene proizvodnje, ki je predvidevala predvsem povečanje proizvodnje mleka in mesa za trg.«

»Kakšne ukrepe predvidevate za odpravo teh napak na letošnji jesenski setev?«

»Na osnovi izkušenj iz preteklih let bomo v letu 1959/60 organizirali proizvodnjo na podlagi tržne proizvodnje zadruga. V mlečnem rajonu bo podarek predvsem na pospeševanju proizvodnje mleka, v mesnem na mesnatih prašičih in pitanih teletih in v vzrejnem rajonu na piemenski živini.«

»Od kmetijskih rastlin bomo pospeševali predvsem proizvodnjo krompirja kot glavnega tržnega viška, za potrebe živinorejske proizvodnje pa bo zadruga skupno s kmetom proizvajala zadostne količine krme. Za zagotovitev zadostnih količin mleka in mesa bomo morali v prihodnje znatno zmanjšati površine pod žiti v korist krmnim rastlinam. Zadruga bo tako lahko zajela celotno proizvodnjo na posameznem kmečkem gospodarstvu, na podlagi česar bo lahko realno planirala tržne viške in s tem proumerila dosedanje, bolj ali manj neorganizirano kmetijsko proizvodnjo v moderno blagovno proizvodnjo.«

»Ali so zadruga za tak način proizvodnje organizacijsko in materialno sposobne, in kaj je trenutno njihova glavna naloga?«

»Kmetijske zadruga si v glavnem prizadevajo, da bi se usposobile kot organizatorji blagovne proizvodnje, vendar jim to zaradi različnih objektivnih vzrokov (pomanjkanje strokovnega kadra in mehanizacije) doslej še ni v polni meri uspelo. Trenutno je njihova glavna naloga v tem, da čimprej pridejo na lasno proizvodnjo semenskega in piemenskega materiala in da organizirajo obrate za pletanje mladih goved, za vzrejo mesnih pijskov, za pletanje bekonov itd. Razen tega morajo čimprej sestaviti konkretne proizvodne piane za svoja področja in osvojiti kompleksno mehanizacijo, da bodo kmetu lahko na pogodbenih površinah nudili najsoodnejše agrotehnične ukrepe.«

Pogled v prihodnost

V zveznem zavodu za gospodarsko načrtovanje pripravljajo v sodelovanju z drugimi organi predlog perspektivnega načrta za celih 20 let. Dosedanji ekonomski uspehi in vsestranska pripravljenost naših delovnih ljudi za nadaljnje napore pri ostvarjanju boljše prihodnosti, nam daje možnost, da v prihodnje lahko dosežemo nove, zavirljive uspehe. V grobem predvideva predlog, da bi se v prihodnjih 20 letih povečala se industrijska proizvodnja v državnem merilu za približno sedemkrat. Skupni družbeni proizvod (vsevišji kmetištvo in druge dejavnosti), naj bi se povečal v tem času za 5,5 do 6 krat. Prav tako predvidevajo, da se bo v prihodnjih dveh desetletjih povečala osebna potrošnja in, kar je še posebno važno za naše delovne ljudi — zgradili naj bi približno tri milijone novih stanovanj.

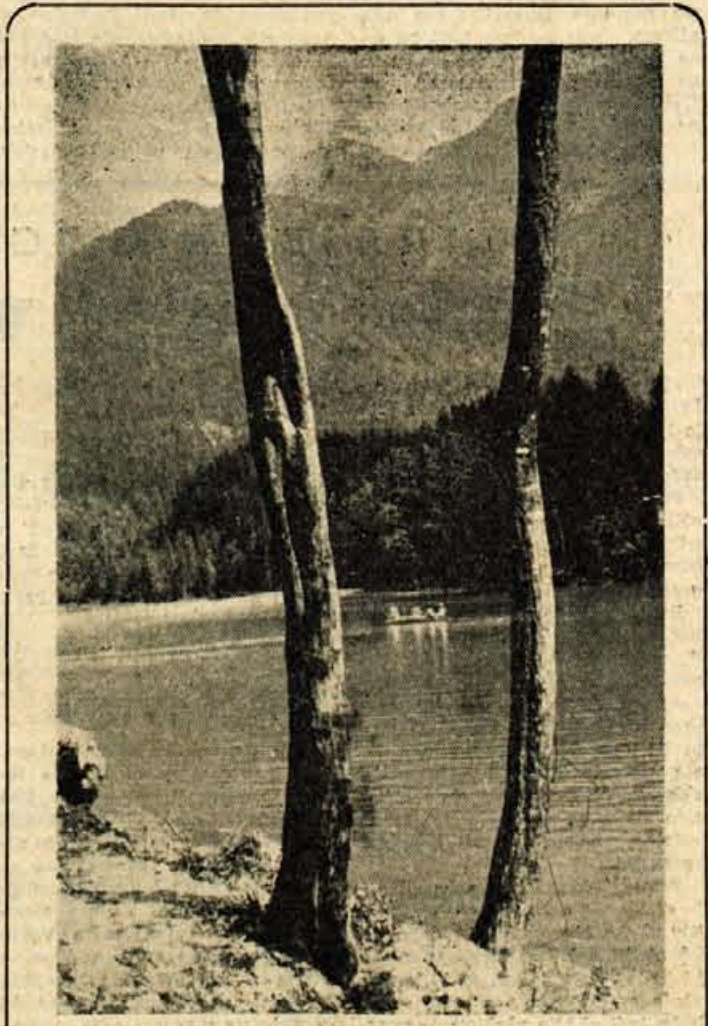
Vsi ti in podobni predlogi za prihodnji razvoj, pa nikakor ne visijo v zraku, niso proizvod abstraktnih želja, marveč izhajajo iz naših stvarnih možnosti. Industrijska proizvodnja je na primer, že v zadnjih letih narasčala povprečno za 13 odstotkov, medtem ko nadaljnji perspektivni načrt predvideva letni dvig le za 10 odstotkov. Prav tako je tudi družbeni proizvod v zadnjih letih narasčal povprečno za 9,7 odstotka, medtem ko predlog za prihodnje predvideva letno povečanje le za 8 do 9 odstotkov, kar je povsem možno. Dosedanji uspehi in vedno lepše perspektive so neizpodbitna legitimacija našega novega družbenega sistema in uspeh načrtnega vključevanja vseh delovnih ljudi v skupne napore za boljše prihodnost.

K. M.

V Zagrebu so odprli veliko restavracijo za družbeno prehrano

V ponedeljek, 10. avgusta so v Zagrebu odprli veliko restavracijo »Risnjak«. To je prva samopostrežna restavracija v Zagrebu. Ureditev in oprema zanjo izhajata iz lanskeletne razstave »Družina in gospodinjstvo 1958«.

V restavraciji, katere kapaciteta bo preko 3000 obrokov na dan, je zaposlenih 44 ljudi. Njena osnovna značilnost je v tem, da so obroki poceni in dobri. Z maksimalnim znižanjem režijskih stroškov zaradi velikega prometa in mehaniziranega procesa priprave hrane so omogočili ljudem zelo poceni obroke, ki so za približno 30 odstotkov cenejši kot drugje.

Črnava — idilično jezerce v Predvorju privablja vedno več tletnikov

Gradnja vodovoda Bašelj-Kranj

Dela na Suhi bodo končana jeseni

V brigadi „Iva-Slavca Jokla“ mladi delavci iz kranjskih tovarn

Ni dolgo tega, kar so se na Suhi pri Kranju v brigadirskem naselju »Franc Vodopivec« izmenjale brigade. Po odhodu ljubljanski študentov ter kranjskih in ljubljanskih srednješolcev, ki so skupaj v enomesečnem delu opravili več kot 30.000 efektivnih delovnih ur ali 144 odstotno.

Sedaj je v naselju spet živahno. Prejšnje tri brigade sta zamenjali dve kranjski, ena srednješolska in brigada delavske mladine. Drugo srednješolsko brigado »Staneta Zagarja«, v kateri je 99 brigadirjev, tvorijo dijaki iz industrijske kovinarske šole »Iskra«, srednje tehnične tekstilne šole, ekonomske srednje šole, administrativne in vajske šole. Delavske brigado »Iva-Slavca-Jokla«, v kateri je 77 brigadirjev, tvorijo mladi delavci iz kranjskih tovarn: Iskre, Tiskanine, Inteksa, Save, Spika, Rolete, Merkurja in Standarda.

Brigadirji so opravili prvo dekadno. Namestnik komandanta naselja Ludvik Gorjanc je povedal, da gradnja vodovoda lepo napreduje. Prve tri dni jih je motil dež in teren je bil precej blaten, zato učinek ni bil najboljši. Kljub temu sta brigadi dosegli normo sto od-

stotno. Tako je druga kranjska MDB »Stane Zagar« v prvi dekadi dosegla normo 102% in tako postala prvi udarna. Delavska brigada, ki je prišla na delo 6. avgusta in bo predvid-

va. Najbolj je razgibano športno in kulturno življenje. Imeli smo kulturni večer, na katerem se je posebej izkazal naš mali »Bine«, ki nas je zabaval dobro uro. Imeli smo medletna

Tudi šibke roke brigadirjev niso kar tako...

ma ostala 5 tednov, je s 97% norme postala pohvaljena.

Ob tej priložnosti smo zastavili nekaj vprašanj komandantu brigad. Prvi je začel odgovarjati Stane Bernard, po poklicu konstruktor v tovarni Iskra. Takole je začel: »Z brigadirji v naši brigadi sem zadovoljen; pravega brigadirskega življenja še ni, ker smo tu šele nekaj dni. Prav sedaj pripravljamo kulturni večer in prireditev po radijski oddaji »Spoznavajmo svet in domovino«. Upam, da bomo nalogo, ki smo si jo zadali, izpolnili.«

Komandant druge srednješolske brigade Miha Lap, dijak III. letnika STTS nam je povedal: »Tudi med našimi brigadirji je disciplina zadovolj-

tekmovanja v odbojki in namiznem tenisu.«

Govorili smo tudi z drugimi brigadirji: Ela Naglič, Sara Kuprešanin, Bine Murko — vsi so hiteli pripovedovati, da jim je v brigadi lepo in da so z delom zadovoljni. V brigadirskem naselju imajo tudi tečaj za avto-moto, foto-kino in radioamaterski tečaj. Skratka, življenje v brigadi je pestro tudi izven delovnega časa.

Predvidevajo, da bodo dela pri gradnji vodovoda Bašelj-Kranj končana letošnje jesen. V začetku šolskega leta bodo vse kranjske šole — vsaka za tri dni — dala svoje dijake, da bodo predvidena dela pri vodovodu končana. M. Z.

Po združitvi kranjskih opekarn

Letos 14, čez dve leti pa 20 milijonov kosov opeke

Ker smo vsa leta zanemarjali industrijsko proizvodnjo gradbenega materiala, se nam bo bržčas maščevalo še nekaj let naprej. Ta industrijska dejavnost nikakor ne krije potreb. Najbolj občutno je to stanje pri proizvodnji zidne opeke. Posamezni proizvajalci čakajo nanjo tudi po več let. Toda letos je bila napravljena bistvena prelomnica v tej smeri. Z novim letom so se namreč združile vse tri kranjske občine: Stražišče, Češnjevki in Bobovci v skupno podjetje pod naslovom »Kranjske opekarnice«. Kot samostojen obrat oziroma podjetje je ostala še edina opekarna na Gorenjskem Dvorska vas v radovljanski občini. Leto so spomladu tudi pričeli obnavljati in mehanizirati, tako da bo spomladu 1960, ko bo začela polno obratovati, dajala na trg kar 5 milijonov zidakov in stropnjakov, kar pa pomeni za približno 3.400.000 kosov več kot doslej.

Poznamo smo se tudi za sedanje stanje in proizvodnjo v obratih kranjskih opekarn, kar nam je pojasnil direktor tega podjetja Srečko Cerar. Pri združitvi teh treh obratov v enotno podjetje so nastale določene težave, ker je vsako podjetje imelo različen proces dela, bodisi po tehnični strani, kakor tudi po načinu poslovanja in obratovanja. Edino, kar je bilo skupnega je bilo to, da so vse hudo zastarele. Opekarna Stražišče je bila vse prej kakor urejeno podjetje. Plan proizvodnje v tem obratu vendar že predvideva kar 2 milijona kosov opeke. Da bi to dosegli, so kupili bager, za katerega so plačali 5 milijonov dinarjev. Hkrati so kupili avtomatično rezalno mizo. Mimo tega je bilo tam treba izmenjati tudi precej delovne sile in ji nuditi stanovanja. Še ta mesec bodo pričeli v Stražišču graditi tudi novo krožno peč, ki bo tehnično še bolj izpopolnjena kot v Češnjevku. Imela bo tudi umetne sušilnice in najsodob-

nejšo mehanično opremo. Dograjena bo leta 1961 in bo proizvedla 7 milijonov ton opeke na leto. Za to je odobreno 124 milijonov dinarjev kredita. Pogoji za sodobno opekarno so torej idealni. Surovine, ki so priznane kot visoko kvalitetne, zagotavljajo proizvodnjo za več kakor 90 let.

Letošnji plan v obratu Češnjevk predvideva 3 milijone kosov opeke. Polletni plan je kolektivni presegel za 16%, čeprav je bila vrsta težav z otvoritvijo nove krožne peči, s priužitvijo delavcev na nov način proizvodnje itd. Za dokončno dograditev tega objekta bi potrebovali še najmanj 10 milijonov din, da bi uredili oziroma, da bi lahko delavcem nudili boljše življenjske pogoje. Podrli bi namreč stare prostore, uredili večjo sobo za sestajanje delavcev, prostor za kuhinjo oziroma obednico, ki je tam še ni. Hkrati pa so tam nujno potrebne kopalnice in podobno. Namesto 3 milijonov, kot predvideva proizvodni načrt, bo ta kolektiv do konca leta, če bo vreme ugodno, naredil 4 milijone kosov opeke.

Tudi obrat v Bobovku, ki ima v letošnjem proizvodnem načrtu 8 milijonov kosov opeke, bodo mehanizirali in izboljšali delovni postopek. Skupaj bo novo združeno podjetje Kranjske opekarnice dalo že letos na trg okoli 14 milijonov kosov opeke. Polletni načrt so presegli za 2 odstotka. Kot upajo, vsaj če bo vreme ugodno, bodo do konca leta presegli postavljeni načrt za 10 do 12 odstotkov.

»Menim,« je dejal tovariš Cerar, »da bi za modernizacijo

V R E M E

Ves teden lepo vreme s prehodnimi pooblačitvami. Po 24. avgustu poslabšanje vremena. Temperatura bo padla.

iz naših krajev

OTVORITEV MUZEJA V ŠK. LOKI

Škofja Loka, 16. avgusta
V prisotnosti člana IK CK ZKS Borisa Zherla ter zastopnikov terenskih političnih organizacij in muzejev iz Ljubljane in drugih krajev Slovenije ter več sto prebivalci, so danes dopoldne v Škofji Loki slovesno odprli muzej, ki je dobil nove prostore v gradu. Otvoritev muzeja v novih prostorih sovpada z 20. letnico ustanovitve muzeja v Škofji Loki. Prireditelji pa so jo posvetili 40-letnici KPJ. V Škofji Loki so muzej ustanovili že leta 1939. Začetne težave (premajhni prostori) in drugo mu niso dopustili poznejšega razvoja. Med vojno je sploh prenehal z delom. Loški muzej razpolaga z 18.500 zbranimi predmeti. Od teh jih je bilo v letu 1957 razstavljenih 2000. Prevladuje predvsem zgodovinska in narodopisna snov. Bogato ima tudi zbirko iz NOB, saj razpolaga s preko 2500 fotografijami in zgodovinskimi predmeti iz NOB. Ta oddelek zavzema področje Poljanske in Selške doline. Č.

DOGODEK ZA FILATELISTE

Škofja Loka, 16. avgusta
Poštna uprava PTT Slovenije - Ljubljana je skupno s filatelističnim društvom dala danes na pošti v Škofji Loki v promet pisemske ovitke z nalepljenimi spominskimi 15-dinarskimi znamkami in specialnim poštnim žigom, v katerem je napis »20 let muzeja 16. 8. 1959 Škofja Loka«, v počastitev otvoritve muzeja v Škofji Loki. Zbiralci znamk in specialnih poštnih žigov so imeli spet priložnost obogatiti svoje zbirke z novimi znamkami in posebnim poštnim žigom. -an

TABORILI SO V FAŽANI

Železniki, 16. avgusta.
Danes dopoldan se je v Železnike vrnila skupina 42 otrok, ki je pod vodstvom Poldeta Kežarja iz Železnikov taborila 15 dni v Fažani pri Pulli. S počitnic so otroci in mladinci, od katerih je bil najmlajši star 3 leta, najstarejši pa 19 let, odnesli najlepše vtise. Dobro hrano, sonce in morskovo vodo bodo — kot kaže — še dolgo pogrešali. -an

KRANJSKI DIJAKI POTUJEJO PO JUGOSLAVIJI

Kranj, 16. avgusta
Kranjski dijaki so odšli pretekli teden in danes dopoldne v dveh skupinah na izlet po Jugoslaviji. Izletu so se skupno s srednješolci udeležili letos tudi dijaki Srednje ekonomske šole iz Kranja. Na svojem popotovanju po naših južnih krajih si bodo ogledali zgodovinske in kulturne spomenike.

ODKRILI JIMA BODO SPOMINSKO PLOŠČO

V soboto (15. avgusta) je odšla iz Kranja skupina planincev, ki bo na planini PRENJ v Srbiji, odkrila spominsko ploščo Adi Modicevi in Marici Hribarjevi iz Kranja. Ti dve poznani alpinisti, članci PD iz Kranja, sta pred 10 leti prehodila več planin v Durmitorju in nato še v Prenju. Ko sta bili v višini 2000 m, je nenadoma nastalo močno neurje in silen mraz, vsled česar sta 19. avgusta 1949, zaradi slabe opreme, zmrznili. Zasluznima planinkama se bo PD Kranj z odkritjem te plošče skromno obdoližilo za njuno nesobično delo v planinski organizaciji. -an

PREDDVOR DOBIVA LEPSO PODOBO

Potok, ki teče skozi Preddvor, je bil doslej vse drugo kot kraju v ponos. Tam so bile smeti, zbirale so se muhe itd. Toda zdaj so se neoprjetnosti odstranili. Na iniciativno Komisije za male asanacije pri Občinskem odboru RK Kranj, ki je dala tudi denar za začetna dela, so ta potok preuredili. Te dni končujejo zadnja dela. Potok teče skozi velike betonske cevi in jarek z vsemi odpadki je zraavan. Vse to dokaj otepuje zunanjo podobo vasi, ki se zdaj, zlasti z novim jezerom, uvršča med privlačne turistične kraje. -an

Močno povečanje zadržnih sredstev v kmetijstvu

Podatki o zaključnih računih za leto 1958, ki so jih te dni uredili v glavni zvezi kmetijskih združenj Jugoslavije, zelo prepričljivo govorijo o tem, kako zelo se je lani razvilo delo zadržnih organizacij — Njihova skupna sredstva so znašala lani nad 295 milijard dinarjev ali 60 odstotkov več kot predlanskim. — Znatno so tudi narasla osnovna sredstva, za 110 odstotkov, pozornost pa vzbujata tudi njihova mnogo ugodnejša tehnična sestava. Važno je tudi, da so lani narasli zadržni skladi. Medtem ko so znašali ob koncu predlanskega leta 79,5 milijardne dinarje, so dosegli lani znesek 113,6 milijarde ali za 43 odstotkov več.

Lani je bila zelo živahna tudi investicijska dejavnost. Zadržne organizacije so investirale lani nad 48 milijard dinarjev, predlanskim pa samo 29,5. Investicije so torej narasle za 63 odstotkov. Od skupnih investicij je prišlo na lastna sredstva blizu 14 milijard dinarjev.

LJUDJE IN DOGODKI

„Mala vojna“ v Laosu

»Položaj v Laosu je podoben državljanski vojni.« S temi besedami je te dni označil stanje v tej jugovzhodni azijski deželi indijski predstavnik vlade Nehru.

Položaj v Laosu se je zares zaostri. Spopadi med vladnimi četami in silami bivšega uporniškega gibanja Patet Laoa so čedalje pogostejši in obsejnejši.

Pred petimi leti so na ženevski konferenci sklenili primirje in tudi ustanovili komisijo, ki naj bi nadzorovala izvrševanje sklepov sporazuma. V tem mednarodnem organu so bili tedaj Kanada, Indija in Poljska. Toda pred letom, ko sta gibanje Patet Lao in vlada sklenili sporazum in ko je vse kazalo, da so se razmere v tej deželi ustalile, so mednarodno komisijo razpustili.

Poznejši dogodki so pokazali, da to ni bil nikoli razumen niti opravičljiv ukrep. Novo nastali položaj so izkoristili nekateri krogi v tujini, ki jim ni šlo v račun, da bi laoska vlada zasledovala nevtralnost smer. Njim tudi ni bilo všeč, da je uporniško gibanje zaznamovalo precejšnjo zmago na volitvah maja 1958, ko je od 21 sedežev v parlamentu dobilo 13. Na temelju

takšnega izida je bila ustanovljena tudi koalicijska vlada.

Toda poznejši prevrat je zrušil z oblasti koalicijsko vlado, novi ministrski predsednik pa je naglo zaobrnil politično krmilo dežele. Takoj je prenehal sodelovati s predstavnikih gibanja Patet Lao, razpustil parlament in končno celo pozapri najvidnejše voditelje Patet Laoa.

Vse to so vzroki za ponovno oživitve obojevoženih akcij nekdanjega uporniškega gibanja, ki ga je vlada znova prisilila v opozicijo.

Če bi pri tem šlo samo za Laos, stvar verjetno ne bi zbudila tolikšne pozornosti. Očitno pa ima vsa zadeva mednarodno ozadje. Velike sile so tu vmešale svoje roke do komelecev. Medsebojno se obtožujejo za vmešavanje v notranje zadeve Laosa. Takšna nepomirljivost in propagandna vojna zbuja precejšnje sume v namene velikih sil, saj nenavadno sovpada z važnimi političnimi dogodki, ki potekajo na glavnem odru svetovne politike. Prav v trenutku, ko se svet pripravlja na velevažni sestanek med Eisenhowerom in Hruščevom, so v Laosu očitno neka-

IZ TABORA ODREDA PREDVOJAŠKE VZGOJE

Lipica, 16. avgusta
Danes dopoldan je prispel iz Kranja v taborišče v Lipici pri Gošiču odred predvojaške vzgoje iz Kranja. V odredu je 96 pripadnikov, ki bodo na enotedenskem vojaškem taborjenju obravnavali snov iz predvojaške vzgoje. V odredu so predvsem mladinci s posebej, ki ne obiskujejo predvojaške vzgoje. Kranjski odred bodo po enem tednu zamenjali še mladinci odreda predvojaške vzgoje iz Škofje Loke. V taboru imajo šotore, elektriko tekočo vodo in urejene sanitarije. Prvi dan taborjenja ni bil najbolj prijeten, ker je ves dan deževalo. -an

ATLETSKI MITING V KRANJU

Kranjski atleti tudi v poletnem času počitnice mirujejo. Prav v zadnjem času se marljivo pripravljajo za bližnje republiško in državno mladinsko prvenstvo, na programu imajo tudi prijateljski dvoboji s trboveljskim Rudarjem. V okviru teh priprav bodo izvedli v soboto popoldne atletske miting na igrišču SD Triglav. Ljubitelji atletike bodo tako po nekaj mesečnem odmoru spet prišli na svoj račun. -an

Kulturne novice

Prejšnji teden se je vrnila 12-dnevne turneje po Franciji Akademsko folklorna skupina »France Maroite«. Ansambel se je udeležil mednarodnega festivala v francoskem mestu Charollesu. Program je obsegal koroške, posarske, bunjevke in šolske plesne, ki jih je občinstvo sprejelo z velikim navdušenjem. Kritika, je bila našim peslancem zelo naklonjena, saj je neki lyonski dnevnik priobčil recenzijo z naslovom »Čudoviti Jugoslavlani — najboljša amaterska skupina v Evropi.«

Štab mladinskih delovnih brigad na avtomobilski cesti »Bratstvo in enotnost« je sklenil prikazati brigadirjem najboljše filme z letošnjega filmskega festivala v Puñu. V letnem gledališču v Nisu bodo 17. in 18. avgusta predvajali filme »Vlak brez voznega reda«, »Tri četrtine sonca« in »Pet minut raja«. Ob tej priložnosti bodo brigadirjem predstavljeni tudi režiserji filmov in nosilci glavnih vlog. Iste filme si bodo ogledali tudi brigadirji v okolici Aleksinca.

Mednarodni svet nar. glasbe, ki deluje pod okriljem UNESCO, je pred kratkim sklical v turističnem mestu Sinaju v Romuniji mednarodno konferenco, posvečeno folklorni glasbi in plesom. Konferenca so se udeležili predstavniki 52 držav. Namen konferenca je: razprava o strokovnih problemih ohranitve in razvijanja tradicije folklorne po vsem svetu.

V zvezi s kandidaturami za letošnje Nobelovo nagrado za književnost opozarja italijanska ilustracija »Rotose« švedske akademike v Stockholmu, da je že čas, da letos podeli Nobelovo nagrado italijanskemu pesniku. Ta publikacija se zavzema za to, da bi letos Italija kandidirala pesnika Giuseppe Ungarettija, ki je nedavno slavil svoj 70. rojstni dan.

MARTIN TOMAZIČ

Izdaja ČP »Gorenjski tisk«
— Urejuje uredniški odbor
— Direktor S. Beznik — Odgovorni urednik Vojko Novak — Tel. uredništva 475
— Uprava 397 — Tekoči račun pri Komunalni banki v Kranju 607-70-135 — Izhaja ob ponedeljkih in petkih — Letna naročnina 600 dinarjev, mesečna 50 dia

OBVEŠČEVALEC

MALI OGLASI

Stedilnik emajliran malo rabljen poceni prodam. Vodopivčeva 2, Kranj 4159

Krojaško učenko sprejme Repovž Anton, krojač, Vodopivčeva 2, Kranj 4160

200 pišk Lehorn prodam. Terzan, Bistrica, Podbrezje — Duplje 4161

Prodaj drugo košnjo lucerne ali zamenjam za drva. Naslov v oglašnem oddelku, Rozman Nežka, Trubarjev trg 1, Kranj 4162

Radio baterijski prenosljiv »Royal USA« prodam. Zupan, Proletarska 11, Tržič 4163

Kupim stiskalnice za mošt. Naslov v oglašnem oddelku 4164

Kupim NSU Prima ali novejšo Lambretto. Plačam takoj. Naslov v oglašnem oddelku 4165

Nudim brezplačno stanovanje tovarniškemu delavcu. Naslov v oglašnem oddelku 4166

Nudimo nagrado tistemu, ki preskrbi čimprej opremljeno ali prazno sobo za leto dni. Gorenjski tisk, Kranj

Tovarniška delavka išče sobo v Kranju ali okolici. Naslov v oglašnem oddelku 4167

Zmenjam sobo v Ljubljani za sobo v Kranju. Naslov v oglašnem oddelku 4158

ODKUPUJEMO

STARO ZELEZO, BAKER, MEDENINO, ALUMINIJ, SVINEC, KRPE, PAPIR itd.

Plačujemo po najvišjih dnevnih cenah. Trgovsko podjetje z odpadnim materialom »SUROVINA«, Maribor, podružnica Kranj, Jezerska cesta 59, telefon 681.

Komisija za razpis mest direktorjev pri ObLO Kranj razpisuje mesto

DIREKTORJA

ČEVLJARNE »STORŽIČ«, VISOKO

Ponudniki za razpisano mesto morajo izpolnjevati enega od naslednjih pogojev:

1. da ima popolno srednjeekonomsko izobrazbo in 5 let prakse na vodilnih mestih v gospodarstvu;
  2. da ima nepopolno srednjeekonomsko izobrazbo in 5 let prakse na vodilnih mestih v gospodarstvu;
  3. da je visokokvalificirani obrtni delavec iz čevljarstva stroke — čevljarji mojster z najmanj 5-letno prakso na vodilnih mestih v podjetju iste stroke.
- Prošnje, kolekovane z 250 din državne in 90 din občinske takse, z izčrpnim življenjepisom, dokazili o strokovnosti in o dosedanjih zaposlitvi, je poslati Občinskemu odboru Kranj do 31. avgusta 1959.

Komisija za razpis mest direktorjev pri ObLO Kranj razpisuje mesto

DIREKTORJA

OBRTNEGA PODJETJA »INSTALATER«, KRANJ

Ponudniki za razpisano mesto morajo izpolnjevati enega od naslednjih pogojev:

1. strojni inženir, z znanjem projektiranja napeljav centralnih kurjav in vodovoda — s 5-letno prakso;
  2. strojni tohnik z znanjem projektiranja napeljav centralnih kurjav in vodovoda — z 10-letno prakso;
  3. visokokvalificirani delavec-mojster z znanjem vodenja napeljav centralnih kurjav in vodovoda — s 15-letno prakso.
- Poleg gornjih pogojev je zaželena tudi praksa o upravnem vodenju podjetja v enaki ali sorodni stroki.
- Prošnje, kolekovane z 250 din državne in 90 din občinske takse, z izčrpnim življenjepisom, dokazili o strokovnosti in o dosedanjih zaposlitvi je poslati Občinskemu ljudskemu odboru Kranj do 31. avgusta 1958.

AVTOPROMET KRANJ

SAVSKA CESTA 28

sprejme

takoj ali po dogovoru več dobrih, vojašičine prostih

mehanikov

avtokaroseristov - kleparjev

Plača po dogovoru.

»Delikatesa« Kranj sprejme takoj ali po dogovoru:

1 slašičarskega pomočnika za slašičarno »Park«

1 slašičarja — peka za restavracijsko pecivo

2 natakarstva vajenca ali vajenki za restavracijo »Park«

1 kuhinjsko pomočnico — kuharico

1 točaja ali točajko, večšega pečenja rib

Prednost imajo prosilci z lastnim stanovanjem v kraju. Pisemne ponudbe z dokazili kvalifikacije poslati takoj upravi podjetja.

OBJAVE

PRESELITEV OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA KRANJ

Občinski sindikalni svet Kranj obvešča vse sindikalne podružnice, gospodarske in družbene organizacije na območju občine Kranj, da od 15. avgusta 1959 dalje posluje v novih prostorih Sindikalnega doma v Kranju, Park Svobode 2, I. nadstropje, nasproti avtobusne postaje. Stevilka telefona 225, poštni predal

OBJAVA

Za nagrade obiskovalcem IX. Gorenjskega sejma so bile izžrebane naslednje številke:

1. za motorno kolo »Colibri« — št. 24758;
2. za hladilnik »HIMO« — številka 24879;
3. za radio aparat — št. 00464
4. za potovalno torbo (aktovko) — št. 33087;
5. za žensko volneno jopico po izbiri v tovarni »SPIK, Kranj« — št. 24270.

Prosimo, da se izžrebani javijo s kuponom vstopnice na Direkciji sejma, Kranj, Cesta Staneta Zagarja 33, najkasneje do 20. sept. 1959.

KINO

»SVOBODA«, Stražišče: 19. avgusta ameriški barvni film »RAZKOŠNA LADJA« — zadnjič; 20. avgusta ameriški film »POROČNO KOŠILO« — predstava vsak dan ob 19. uri.

Bled: 18. do 20. avgusta amer. barvni film »ŽIGOSAN« — predstava vsak dan ob 18. uri in 20.30.

Radovljica: 18. avgusta ob 20. uri ter 19. avgusta ob 18. in 20. uri italijanski film »VITTELO-NI«.

»SORA«, Skofja Loka: 18. in 19. avgusta ameriški barvni film »ORJAK«.

Duplica pri Kamniku: 19. in 20. avgusta ob 20. uri ameriški film »MASČEVALCI«.

RADIO LJUBLJANA

SREDA, 19. avgusta

8.05 Alpski zvoki; 8.35 Mladi pevec in godci v preteklem letu — Obisk v Kranju; 9.00 Ura glasbene geografije; 10.10 Na vrtljaku zabavnih zvokov; 11.30 V ritmu Latinske Amerike; 12.15 Kmetijski nasveti — Veterinar Marko Osredkar: Umetno osemenjevanje v ljubljanski okolici; 12.25 Dvospevi iz Verdijevih oper; 13.30 Iz romantičnega orkestralnega repertoarja; 14.10 Glasbene razglednice; 14.35 Jugoslovanski samospeli; 15.30 Poje Ivo Robić; 16.00 Naši popotniki na tujem; 16.20 Za prijetno popoldne; 17.30 Kaledoskop vredih melodij; 18.00 Po tovarnah in trgovinah: Na ljubljanskem trgu; 18.45 Razgovori o mednarodnih vprašanjih; 20.00 Od valčka do merengua; 20.55 Opera tedna — I.

ČETRTEK, 20. avgusta

8.05 Oddaja za cicibane; 9.00 Španski napavi; 9.25 Operne uverture; 10.10 Popevke, ki jih radi poslušate; 10.30 Iz solistične glasbe jugoslovanskih skladateljev; 11.00 Igra Robert Farmon s svojim orkestrom; 11.50 Za dom in žene; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Vera Marentič: Preurejene kmetijsko-gospodinjске šole; 12.25 Pesmi tujih narodov; 13.30 Poje zbor »Tine Rožanc« p. v. Franca Pergerja; 13.50 Polke in valčki za ljubitelje domačih viž; 16.00 Iz svetovne književnosti; 16.20 Koncert po željah; 18.00 Reportaža; 18.15 Odlomki iz Wagnerjeve opere »Tristan in Izolda«; 18.45 Radijska univerza: Utrip modernega sveta; 20.00 Certkov večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Satira — orožje Ivana Roba.

šport - šport - šport - šport - šport

Pred državnim prvenstvom v plavanju

Obetajo se hude borbe

Kandidati za prvo mesto: Mornar, Primorje, Mladost in Triglav

Kranj, 16. avgusta

Včeraj dopoldne je bila v Kranju tiskovna konferenca pred drž. prvenstvom v plavanju. Za prvenstvo, ki bo od 23. do 25. avgusta, so ustanovili pri PK »Triglav« poseben organizacijski odbor, ki bo ves čas prvenstva skrbel, da bo potekalo nemoteno. Odbor vodi predsednik SD »Triglav« Jože Mihelič, ki je novinarje na včerajšnji konferenci seznanil s pripravami na letošnje državno prvenstvo.

Prvenstva se bo letos udeležilo 16 klubov iz Jugoslavije z nad 250 tekmovalci, in sicer iz Hrvaške: Mornar-Split, Primorje-Reka, Jadran-Split, Jug iz Dubrovnika in Mladost iz Zagreba; iz Srbije se bodo udeležili prvenstva: Partizan in Sever iz Beograda ter Spartak iz Subotice. Črna gora bo na prvenstvo poslala dva zastopnika, to je: Jadran iz Hercegovina in Primorca iz Kotora, medtem ko bo Makedonija zastopana z ohridskimi Branuji. Slovenskih zastopnikov bo na prvenstvu pet: Celuloza iz Krškega, ŽPK Ljubljana, Rudar iz Trbovelj, Neptun iz Celja in domači Triglav. Nobenega zastopnika ne bo imela Bosna in Hercegovina, ker je Velež iz Mostarja odpovedal udeležbo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

Komu bi danes napovedali prvo

mesto v ekipnem plasmaju in na posameznih progah, je težko ugotoviti. To še toliko težje, ker bo letošnje prvenstvo v sladki vodi in forma obmorskih klubov je zelo izenačena. Za prvo mesto so kandidati: splitski Mornar, Primorje z Reke, zagrebška Mladost in domači Triglav. Pri Triglavu so možnosti malo manjše, ker ima mlado in še neizkušeno žensko ekipo. Pri posameznih progah so favoriti: na 1500 metrov bo zanimiv dvoboj med Kičevićem in Vladom Brinovcem. Kandidatov za 400 m prosto je več: Matulič, Kičević, brata Brinovca, Mušnjak in Jeger. Na 100 m prosto je prvo mesto skoraj že oddano Kocmurju. Ogrožali ga bodo in mu predstavljali manjšo nevarnost

Nardeli, Jeger, Mušnjak, Lonza in Pirc. Na 200 m prso je kandidat Ljubljancan Pelc itd. Pri ženskah bo imela glavno besedo Hilda Cajer na 100 in 400 m prosto. Za 200 metrov prso je najzanesljivejši kandidat Breskvarjeva iz Krškega in tako dalje. Vse tri dni bodo dopoldne predtekovanja, zvečer pa finale.

Za prenočišče in prehrano je vse poskrbljeno. Tekmovalci bodo stanovali v Dijaškem domu na Zlatem polju in Vajenskem domu. — Za Ljubljance pa bo ŠAP-Turist vzdrževal v času prvenstva izredne avtobusne proge. Tekmovanje bo posnela tudi ljubljanska televizija, zadnji dan bo neposreden prenos. M. Z.

Košarkarji Triglava

pred novo sezono

Stirinajst dni, in boj pod koši za prvenstvo Slovenije se bo nadaljeval. Ljubitelji košarke v Kranju že nestrpnno pričakujejo pričetka jesenskega dela prvenstva. Da bi jim neučakanost vsaj deloma potešili, smo naprosili tajnika Košarkarskega kluba Triglav dr. Marka Petriča za

krajši razgovor o pripravah košarkarjev in njih težavah.

VPRAŠANJE: Kako so se kranjski košarkarji pripravili za prihodnja srečanja, kdaj jih trenirajo, in s katerimi igralci bi nastopilo ligaško moštvo?

ODGOVOR: Temeljitejših priprav doslej ni bilo. Najvnetejši igralci so sicer zadnji mesec trenirali, toda nesistematično. — Te dni pa so se pričeli pripravljati pod strokovnim vodstvom trenerja Bizjaka. Steber moštva bodo naslednji igralci: Behtar I, Klavara, Stružnik, Rus I in II ter Dolenc. Doslej še niso pričeli s treninji: Behtar II, ki je v Nemčiji, Prah, Colnar in moj brat Drago. Zaradi prezaposlenosti sam verjetno ne bom mogel več igrati.

VPRAŠANJE: Kako kaže moštvo v letošnjem prvenstvu in ali bo ste ostali v prvi ligi?

ODGOVOR: Mislim, da ni bojazni, da bi izpadli. Upam na zmago proti Postojni in Svobodi iz Ljubljane, lahko pa zmagamo tudi proti Medvodam. — Seveda zavisí vse od tega, kako resno bodo fantje trenirali preostala dva tedna. Res, da ni veliko časa do prve tekme, toda precej se še da nadoknaditi.

VPRAŠANJE: Kaj pa mladinci in pionirji? Ali ste poskrbeli za naraščaj?

ODGOVOR: Zal smo brez trenerja za mladince, zato so še tisti rešili prenehali z aktivnim nastopanjem. Pionirje trenira mladi igralec prvega moštva Rus I. Spričo dejstva, da ni mlajših igralcev, smatram kot našo osnovno dolžnost vzgojiti nove mlade košarkarje. Seveda bomo morali za to dobiti zmognega in vestnega trenerja, ki se bo zares posvetil skrbi za košarkarski naraščaj.

VPRAŠANJE: Kako pa ženska košarka?

ODGOVOR: Tudi dekleta so te dni pričela pod vodstvom trenerja Brinovca z rednimi treninji. Upamo, da bodo v spomladanskem delu prvenstva doseženo drugo mesto v drugi slovenski ligi obdržale.

VPRAŠANJE: Ali matično društvo SD Triglav nudi potrebno materialno podporo in kaj bi trenutno najbolj potrebovali?

ODGOVOR: Seveda! Pač po svojih možnostih. Rekvizite, to je žoge in najpotrebnejše drese imamo, potrebovali pa bi copate za mladince in pionirje ter za žensko moštvo. Rebolj

Šport in enem stavku

Na teniškem turnirju osmorice v Ljubljani sta do sedaj najboljša Pucihar in Čebular, ki sta zmagala vsak v svoji polfinalni skupini. — Na Kolesarji je Ljubljana premagala Hirjo z 91:50. — Jugoslovanska reprezentanca je odptovala na svetovno prvenstvo v podvodnem ribolovu, ki bo letos v vodah okrog Malte. — Svetovno prvenstvo v odbojki bo leta 1960 v Rio de Janeiro. — Po prvem dnevu medonškega teniškega dvoboja za Davison pokal med reprezentancama Indije in Avstralije je stanje 1:1. — Na atletskem dvoboju med Poljaki in Angleži vodijo Poljaki.

Pet minut s Petrom Brinovcem

Nedelja popoldne. Mestno kopaljšče je domala prazno. Le sem ter tja je bilo opaziti nekaj kranjskih plavalcev v družbi novega zveznega trenerja Antea Senjanoviča. — Trening v vodi, ki je imela 18 stopinj, vsekar mi bil prijeten.

Srečali smo Petra Brinovca in videti je bilo, da mu ni dosti za trening v taki vodi. Izkoristili smo priložnost in ga vprašali, kaj misli o bližnjem državnem prvenstvu v plavanju, ki bo tokrat prvič v gorenjski metropoli.

● Kaže, da bo letošnje prvenstvo eno najrazburjivejših, saj so ● kandidati za najvišje mesto kar ● štirje klubi: Primorje, Jadran, ● Mladost in ml. Naša uvrstitev ● bo gotovo že precej odločena v

● nedeljni zvečer, ko se bosta na ● najtežji progí — 1500 m prosto ● — srečala Kotorčan in Kičević ● in moj brat. Kolikor bo Vladu ● uspelo premagati Črnogorca, bo ● Triglavu priboril zelo dragocene ● točke. Zal zaradi šibke ženske ● ekipe, ki po vsej verjetnosti ● stí ne bo osvojila nobene točke, ● bo naš plasmak za čim višje ● mesto nekoliko slabši. Vseka ● kor računam, kot sem že ome ● nil, da nam mesta od dva do ● štiri ne uidejo. ●

Tvoji najhujši tekmeči? ● »Vsekakor moram prišteti sem ● Sašo Košnika, brata Vlada, ● Mušnjaka, Jegra, Nardelija in ● Barabo. ●

Na kakšno mesto računaš na državnem prvenstvu?

● »V disciplini 1500 m bom zanes ● ljivo prišel tretji na cilj. — Na ● progí 400 m prosto pa računam, ● na mesta od 3 do 6.«

Zelzel smo mu, da bi ta mesta resnično tudi osvojil, morda celo boljše, to bi bil vsekakor zelo lep in velik uspeh za tega petnajstletnega mladčeniča. —ek

Pred atletskim dvobojem Francija : Jugoslavija

Prihodnjo soboto in nedeljo bosta v Beogradu nastopili moška in ženska reprezentanca Francije. Ni izključeno, da se bo tokrat ponovila na stadionu JLA zgodovina. Mnogo znakov pravzaprav kaže na to: termin je enak kakor proti Angležem, tudi Francozi prihajajo v Beograd s črnim sprinterjem kot največjo zvezdo (Seye letos 10,2) in tudi tokrat tečeta za goste odlična srednjeprogaša Bernard in Jazzy...

Skoraj vsi naši stalni reprezentanti, ki bodo nastopili v tem velikem atletskem dvoboju, se pripravljajo v Ljubljani, maratonci pa v Kranjski gori. Atleti Kladivarja iz Celja se pripravljajo v Celju, Sarič, Subotič in Ivanovič so službeno odsotni in se zato pripravljajo v Beogradu. Tu se pripravlja tudi skakalec s palico Kuzmanovič in troškakalec Jocič.

Ali se bo torej zgodovina ponovila? Počakajmo do dvoboja in bomo optimisti!

KRANJSKI ROKOMETAŠI SO ZAČELI

Pretekli četrtek so rokometiški Mladosti odigrali prvo prijateljsko tekmo, ki služi kot priprava za bližnje tekmovanje v republiški ligi. Pomerili so se z reprezentanco brigadirskega naselja »Franc Vodopivec« na Suhi. Po lepi in razburiljivi tekmi so igralci Mladosti zmagali v razmerju 32:24. Za prihodnjo nedeljo pripravljajo zanimivo srečanje s članom republiške lige Rudarjem iz Trbovelj. V predtekmi bosta nastopili ženski vrsti Mladosti in Rudarja.

Vas pozdravlja Vaš Bodičar

Beli „čarovnik“ v Martapuri

Zdravnik z 200.000 bolniki

Stiri stopinje južno od Ekvadora, vzdolž otoka Sumatre se nahaja Martapura, mesto, v katerem prebiva mladi jugoslovanski zdravnik dr. Pavle Kleinhappel.

Stirinajštega novembra preteklega leta sta bila med potniki, ki so se izkrcali v pristanišču Djakarta s prekomorske „Oceanie“ tudi dva Jugoslavana. Med veliko množico nosačev, prodajalcev in vseh vrst domačinov in tujcev se je oddelil neki človek in se predstavil kot poslanik Ministrstva za zdravje in želel razburjenim potnikom prisrčno dobrodošlico.

Tako se pričinja dnevnik Pavla Kleinhappela, mladega zagrebškega zdravnika, ki je na poziv indonezijske vlade, v tem času skupaj z ženo stopil na tla Indonezije, da po dogovoru ostane tu tri leta. Od tega dne je prešlo šele 10 mesecev, toda njegov dnevnik je že sedaj poln zanimivosti iz njegovega dela in življenja med prebivalci „Republike tosočih otokov“.

Po odhodu Holandcev je mlada republika prevzela vodstvo v svoje roke. Indonezija se je znašla v težkem položaju, ker so se šele sedaj pokazale prave posledice dolgoletne kolonialne politike. Ena od najbolj zaostalih služb, ki so jih Holandci prepustili republiki, je zdravstvena služba. V Indoneziji s 85 milijoni prebivalci deluje okrog 2000 zdravnikov, toda le tretjina letih je zaposlena v administraciji ali pa je zaposlena pri organiziranju zdravstvene službe. Na enega zdravnika pride približno 60 do 80 tisoč prebivalcev, kar pa ni stvarno razmerje, ker so skoro vsi zdravniki skoncentrirani v velikih mestih. Vlada vlaga velike napore; odpirajo nove fakultete, pravilno razporeja medicinske kadre, a to še vedno ni dovolj. Zaradi tega so

na poziv vlade priskočili na pomoč zdravniki iz inozemstva. To so večidel Nemci in Indijci, večasih Italijani in na koncu — dva Jugoslavana.

Takoj po prihodu v Djakarta je bil dr. Kleinhappel dodeljen na trimesečno delo v vojno bolnišnico. V pričakovanju nadaljnega razporeda so minevali na trimesečno delo v vojno bolnišnico.

Naslednji dan se je pred ambulanto zbralo okrog sto pacientov, potrpežljivo čakajoč, kdaj bodo prišli na vrsto. Tako so se vrstili dnevi. Delo v ordinaciji je izredno naporno, od jutra do večera, komaj utegne iti na kosilo.

Zdravnikov dnevnik opisuje številne primere intervencij v neverjetno težkih okoliščinah globoko v džungli, mnogokrat brez najpotrebnejših medicinskih priprav in zdravil. — Položaj zdravnika med temi ljudmi, ki vidijo v njem pravega čarodeja,

nišnici, učenjem jezika in spoznavanjem življenja indonezijske prestolnice ter prirodnih lepot njene okolice. Po trimesečnem „stažu“ je bil dr. Kleinhappel dodeljen v Martapur, manjše mesto na Južni Sumatri. Čeprav so na tem otoku indonezijski uporniki precej aktivni, je okolica Martapura sorazmerno varna, samo mesto pa ima dobre prometne zveze z Djakarto. Po nekaj dneh sta zakonca potovala nad nepregledno močvirsko džunglo Južne Sumatre. Ze prvi dan bivanja v Martapuri

je zelo delikaten. Ima uspehe, ki ga veseli in ohrabre, a so tudi neuspehi — smrt, ki jo mora gledati in kar je še težje — pojasniti.

Prav zdaj se morda odseljeni „Landrower“ prebija skozi mrak džungle. Mogoče bo tokrat dolga pot zaman in bo smrt hitrejša. Morda se bo moral zdravnik še enkrat mrkega in žalostnega obraza vrniti domov.

Toda glej! Ali ne vidiš, da se ti vsi avtomobili umikajo s poti, ko zagledajo zeleni križ na tvojem avtomobilu? Ali ne vidiš starčka na cesti, ki ti prijazno maha v pozdrav? Kaj si videl v očeh žene, ki si ji rešil dva sina?

Mirno, a s težkimi mislimi se bo mladi zdravnik z novim žarom vrnil k svoji plemeniti dolžnosti in uresničitvi velike želje: da tukaj v džungli Indonezije osnuje majhno ambulanto ali bolnišnico z jugoslovanskim materialom.

Varšava bo dobila eno najlepših oper

V središču Varšave, na ruševinah nekdanje opere, gradijo novo zgradbo opere in baleta, in to eno najlepših na svetu. Stara opera je bila zgrajena leta 1831 in se je s svojo veličastno fasado v neoklasicističnem stilu povzpela med najuspešnejše arhitektonske dela te vrste v Evropi. Med bombardiranjem leta 1939 je bila opera skoraj popolnoma porušena. Čudovita fasada pa je k sreči ostala nepoškodovana.

Nova opera bo lahko sprejela 2000 ljudi. Dvorana bo izredno akustična in pregledna in bo le nekaj manjša od milanske Skale in pariške Opere. Oder z najmodernejšimi napravami bo največji v Evropi.

Glavni foyer bo večji od same dvorane, poleg pa bodo še pomožni foyerji, saloni, številne garderobe, sobe za vaje orkestra in zbora in ambulanta za okrog 1200 umetnikov in uslužbencev. — V zadnjem delu zgradbe bo operna šola za večje število učencev. Po predvidevanjih bo opera odprta v začetku 1963. leta.

Stopetdesetletnica smrti Josefa Haydna

Se za časa skladateljevega življenja je bilo objavljeno 600 njegovih del in 125 izdaj v Av-

striji, Nemčiji, Franciji, Angliji, Holandiji in v drugih državah. Število tiskanih in rokopišnih del, ki se nahajajo v vseh svetovnih knjižnicah, kljub raziskavanju še ni točno določeno.

Po Haydnovi smrti je vrednost njegovih del pričela padati. Za generacijo mladih romantikov je Haydnova glasba postala preveč preprosta, razumljiva in racionalna. Hoteli so nekaj, česar še niso nikoli slišali.

V zadnjem času prihaja klasična glasba zopet v ospredje. Pokazalo se je tudi, da Haydnovo klasično delo istočasno vsebuje mnogo raznovrstnosti, zaradi katerih zasluži, da se ponovno vzdigne in njegova slava obnovi.

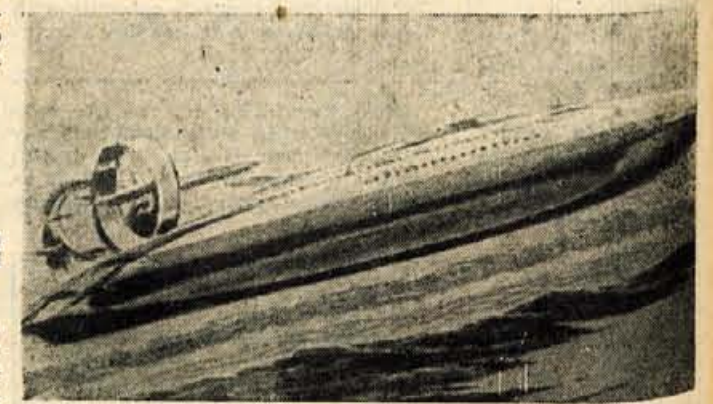
Rastlinski Rh serum

Absolventu medicine Aleksandru Mitroviću iz Beograda je uspelo dobiti Rh rastlinski serum za ugotavljanje krvnih skupin pri ljudeh.

Transfuzija krvi zavzema v moderni medicini vedno važnejše mesto. Dinamika današnjega življenja prinaša svetu različne težkoče, virusna obolenja, slabokrvnost, kirurške posege... Od tod seveda velika potreba po krvi. Samo v naši državi porabijo na leto več kot 140.000 litrov krvi. Toda transfuzija krvi je nemogoča brez sredstva, s pomočjo katerega se urejujejo razni sistemi grup pri ljudeh. Znanstveniki so to vlogo povzeli serumom, ki imajo poleg urejevanja sistemov krvnih grup (da se izognejo raznim transfuzijskim reakcijam) še eno po-

membno vlogo: v spornih primerih določujejo očetovstvo. S tem pa seveda še ni izčrpan krog delovanja seruma.

Znanstveniki že desetletja iščejo nekaj, kar bi določalo krvne skupine. Mitroviću pa je uspelo nadkriliti vse svoje predhodnike. Pred tremi in pol leti je poskušal z imunizacijo rastlin: v presledkih je vbrizgaval Rh pozitivno kri in dobil je proti Rh pozitivno protitelo. Rastlinski serum torej. Prvi v zgodovini medicine. Mnogi znani transfuziologi so mu iskreno čestitali. Specifičnost seruma je potrdilo nekaj priznanih medicinskih ustanov. Mladi znanstvenik meni, da bo njegov izum odprl nove poti medicine v rastlinskem svetu.

Takole si nekateri predstavljajo „leteče ladje“ prihodnosti. Težke 40.000 do 60.000 ton bi lahko z nekaj tisoč potniki na krovu letele čez ocean nizko nad morsk gladino ter s hitrostjo več 100 kilometrov na uro.

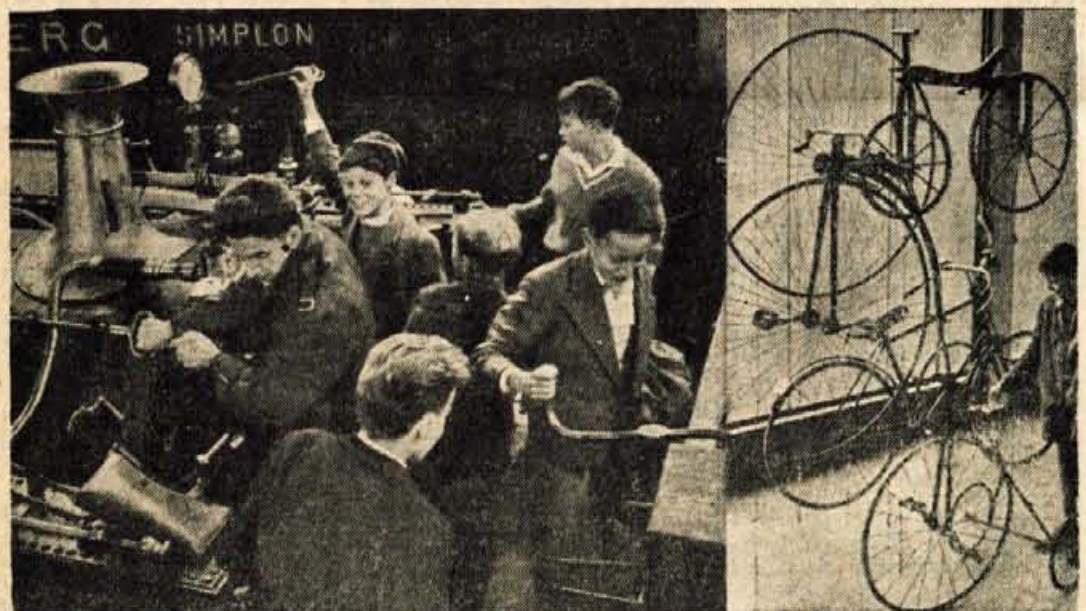
Jean Louis Berrault kot Molière

V času letošnjega gledališkega festivala v Bordeauxu se je pojavila nova komedija Jeana

Anouilha „Mali Molière“. Jean Louis Berrault, ki je interpretiral Molière, je vnesel v igro pravo življenje in zabavo. Zgodovina te Anouilhove komedije je zelo zanimiva. Avtor „Antigone“ je napisal „Mali Molière“ kot filmski scenarij za Francoisa Deriera in za svojo hčerko Catherine Anouilhe. Film so že pričeli snemati, vendar so kasneje z delom prenehali in Anouilh je scenarij spremenil v gledališki komad.

NOVA JEZERA V JUGOSLAVIJI

Na novih zemljevidih Jugoslavije utegnemo najti jezera, ki jih prej ni bilo. Ta jezera obstajajo šele v zadnjih letih in so zgrajeni s pomočjo novih energijskih virov. Ob izgradnji velikih hidrocentral so nastala tri jezera: Jablansko jezero v Hercegovini s površino 14,4 kvadratnega kilometra, Mavrovo jezero v Vlasovsko jezero pa zavzema površino 12 kvadratnih kilometrov. Ta jezera z lepo okolico predstavljajo tudi turistične centre in so prav tako privlačna kot mnoga prirodna jezera.

Visoka šola javnega prometa je prometni muzej v Luzernu (Švica), kjer se zlasti mladina lahko tudi seznanja z vsem, kar je v zvezi s prometom v preteklosti in sedanjosti. Na prvi sliki vidite ogled lokomotive iz leta 1858, ki omogoča zelo nazoren pouk. Na drugi strani pa so razstavljena kolesa — najstarejše iz leta 1817 in tvorijo nekako surrealistično sliko iz preteklega časa

ROMAN II. del Mimi Malenšek Konič

54

»Oče, ali ne moreš preboleti?«

Dominik je zamahnil z roko in šel molče proti hiši. Iz hiše je vrel glasen smeh. Hlapci so se šalili z deklami. Šel je mimo vrat v zgornjo hišo.

V zgornji hiši je našel Ano. Odprla je veliko rezljano skrinjo in zložila iz nje kup perila. Klečala je sredi bal in čeprav je pod stopom gorela luč, si je postavila zraven skrinje še svečo. Naočniki so ji zlezli na konec nosu in s svojimi kratkovidnimi očmi je ogledovala vsak kos posebej. Jemala je iz dna platnene rjuh, poškrbljene prte in zavese, kopicila čipkasto perilo in nove, snežno bele pražnje. Ko je opazila Dominika, mu je samo malomarno pokimala, vsa je bila zaverovana v svoje opravilo.

»Kaj pa brskaš?« je vprašal Dominik.

Ana ga je začudeno pogledala iznad naočnikov.

»Moram nekaj poiskati za mlada dva. Mislila sem že, da tega in onega ne bom več rabila, zdaj bo pa vse prav prišlo.«

»Oh,« je rekel Dominik in spet začutil, da ga stiska mrzla roka za srce, »torej jima pripravljajš poročno posteljo?«

»Saj.« Ana je hitela razgrinjati prevleke za blazine in ob sveči občudovati čipkaste vložke. »Poglej,« je rekla in mu pomolila prevleko z drobno izvezenim vzorcem, »to sem delala, ko sem bila še v samostanski šoli.«

»Nazadnje boš poiskala še krstno one,« je nejevoljno dejal Dominik.

Ana se je mladostno veselo zasmejala. »Tudi to se bo našlo, ko bo čas za to.«

»Čudim se ti, da se ti ljubi,« je rekel Dominik. »Saj si vendar že stara.«

»Nisem še tako stara, da bi se ne veselila snahe in vnukov.«

Dominik je vzdihnil. Čutil je, da je v sobi odveč. — V kratkem bo še bolj odveč. V zgornji hiši bodo posedali Ana, Pavle in Vida. Če bo on prišel mednje, ga bodo trpeli, toda marali ga ne bodo. Tega ni mogoče pričakovati od njih.

Moral bi jih sovražiti, pa niti tega ne zmorem več, je trpko pomislil. Tako slab sem postal, da celo sovražiti ne znam več, tako slab... Posedel je še nekaj časa, potem je vstal.

»Spat grem,« je rekel.

»Lahko noč,« je rekla Ana, ne da bi se ozrla od dela.

Dominik je počasi odšel iz sobe. Na mostovžu je postal. Zavedel se je, kako sam je, tako sam, da ga je zabeležilo v duši.

XII

Na mali šmaren je bil Gašperinov Pavle že navsezgodaj na nogah. Dobro volje se je oblačil. Pravzaprav ni imel tako zgodaj kaj početi, toda nič več ni strpel v postelji. Odprl je okno in v nosnice mu je planil zdravi vonj zgodnjega jesenskega jutra. Veselo se je nasmehnil. Ko si je pripel še poškrbljeni ovrtnik in zavezal kravato, je šel tiho skozi spečo hišo.

Obšel je vigenc in si ogledal napis, ki ga je naredil Jeršinov Andrej in je zdaj visel med zelenjem in barvanimi slovenske trobojnice. Potem je sedel na koncu vigenca na klop, se zagledal proti gozdu in nenadoma so se začeli vračati k njemu spomini, toliko spominov.

V tem poletju je dozorel in se čutil moža. Pomislil je, kaj bi bilo iz njega, če bi ne bil srečan pametnega Grošlja. Natanko je vedel, kako bi se bile stvari razvijale: nekaj časa bi bil ključoval očetu, potem pa bi oče zlomil njegov odpor in vse bi bilo kakor prej, samo še veliko slabše. Dnevi bi se vlačili počasi in turobni kakor poznojesenske megle, on pa bi stal v težkem delovnem predpasniku pred nakovalom in bil to, kar je bil prej: eden slabo plačanih očetovih hlapcev. Potem pa sta se srečala z Grošljem.

Pavle Grošlja nikoli ni maral. Njegovo ženo še manj. Mimo svojega polbrata je hodil, kakor da ga ne vidi. Grošljeva družina je bila utelešena Gašperinova sramota. Seveda je vedel, da tudi drugi trški bogatinci niso bili brez krivde. Marsikatero dekle je moral zapustiti vigenca in potem je rodilo otroka, ki ga je dalo na kmete v rejo. Toda nihče ni dosti govoril o teh rečeh in kmalu so bile pozabljene. Grošelj pa je sedel v trgu in vodil Tončka s seboj, kakor bi bil njegov lastni sin, in še na svoje ime ga je prepisal. Pavle se je še dobro spominjal materinega obupa v času, ko se je Tonček rodil, saj takrat ni bil več otrok. Nikoli ni mogel pozabiti, da se je njegova mati zaradi Sončeve Marjete hotela vreči v vodo. Pozneje jo je večkrat videl, kako je med otroki na trgu s pogledom iskala Tončka, in če ga je našla, je kakor uročena strmela vanj. Nekoč je tudi slišal buren razgovor med njo in očetu. Mati je rekla:

»Nimaš se s čim ponašati. Tvoj sin berači po Kropitju.«